

Posudek diplomové práce:

Renáta ŠVEJCAROVÁ, *Sokolská župa Husova (1890 – 1948)*.

Filosofická fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Ústav archivnictví a pomocných věd historických, České Budějovice 2009, 181 + 29 nečíslovaných stran.

Organizace Sokol představovala po dlouhou dobu své existence jeden z nejdůležitějších spolků, který se zdaleka neuplatňoval jen ve sféře tělovýchovné, ale i kulturní a dokonce – zejména prostřednictvím svých předních zástupců – i politické. Členové Sokola napomáhali prosazovat české národní zájmy v době monarchie, měli podíl na vzniku samostatného státu i na jeho budování a později obraně v době ohrožení, kdy rozšiřovali řady účastníků odboje. Zpracování dějin Sokola však jeho významu bohužel rozhodně neodpovídá, takže diplomovou práci Renáty Švejcarové, která si za své téma zvolila sokolskou župu Husovu, sdružující sokolské jednoty z oblasti Českobudějovicka, lze jen přivítat. Autorka přitom navázala na svou bakalářskou práci, v níž se zabývala dějinami Sokola v Týně nad Vltavou.

Práci tvoří - spolu s Úvodem a Závěrem – celkem sedm kapitol. Po vytyčení cílů práce a důkladném hodnocení pramenů a literatury (s. 9 – 19) autorka stručně zrekapitulovala historii sokolství (s. 20 – 27), aby se pak již soustředila na výklad o samotné župě, který tvoří v podstatě jádro práce (s. 28 – 86). Na základě normativních pramenů (stanovy a řády) nejprve nastínila fungování jak celé Československé obce sokolské, tak vlastní župy Husovy, jejích okrsků, jednot a poboček (s. 28 – 42). Objasnila i důležitou otázku, kdo mohl být členem župy Husovy, a jaké byly povinnosti jednotlivých představitelů, a posléze ve více či méně obsáhlých biogramech představila jednotlivé starosty župy Husovy v době její existence (s. 50 – 63); využila přitom nejrůznější zdroje, i když její průzkum je zvláště v některých případech třeba považovat za základní. Podkapitola nazvaná „Jak šly dějiny v župě Husově“ (s. 64 – 86) pak podává přehled o proměnách organizační struktury župy Husovy a počtu členů, přičemž vhodně využívá i četné tabulky; vhodné by bylo, kdyby ze záhlaví či případného názvu tabulky (nejen z předchozího textu) bylo jednoznačně zřejmé, k jakému datu se údaje v ní shromážděné vztahují. Další rozsáhlá část práce přináší v abecedním sledu informace o jednotlivých jednotách spadajících do svazku župy Husovy a jejich případných pobočkách (s. 87 – 152), které vycházející ze studia archivního materiálu a jsou doplněny pokusem o shrnutí zjištěných výsledků (s. 153 – 158). Víceméně dodatkový charakter mají připojené kapitoly o sokolském kroji (s. 159 – 161) a o sokolské žurnalistice a vlastním časopise župy Husovy (s. 162 – 164). V Závěru (s. 165 – 166) pak autorka velice stručně shrnula své výsledky, ještě více ale zrekapitulovala výpovědní hodnotu pramenů a zejména nastínila možnosti dalšího zkoumání, které už bohužel sama nestačila provést.

Práci doplňuje obligátní seznam zkratk a seznam pramenů a literatury (s. 168 – 176), v němž zaujmou rozsáhlé výčty archivních zdrojů a periodik, suplujících objektivní nedostatek literatury. Práci doplnila autorka četnými přílohami (s. 182 – 212, seznam na s. 177 – 181), které přibližují strukturu Sokola, seznam sokolských žup v Čechách a srovnání Husovy župy s nimi, přinášejí seznamy jednot a poboček v župě a jejích starostů a různý obrazový ilustrační materiál.

Kladem diplomové práce Renáty Švejcarové je důkladně provedená a rozsáhlá heuristika, vycházející jak ze studia archivního materiálu nejen na místní a krajské, ale i celostátní úrovni, tak z dobového tisku a periodik či nepočtené literatury, a její maximální vytěžení pro vylíčení činnosti župy Husovy, jejích jednot a poboček i hlavních činovníků. Při zpracování příslušných pasáží se navíc autorce podařilo odstranit časový deficit, se kterým vstupovala do závěrečné fáze práce. Nezbyvá však, než jen zalitovat, že ten se projevil jednak do určité míry v jazykové podobě (překlepy, některé stylistické prohřešky a dokonce gramatické chyby, i když je lze přičíst na vrubu právě spěchu při dokončování), jednak

bohužel v rovině obsahové, kde již nebyly rozpracovány zejména výše zmíněné otázky působení Husovy župy v politické a nacionální sféře, jejího politického vlivu a významu a jejího podílu na řešení nacionálních problémů v době monarchie i po vzniku republiky (příp. i další otázky, které sama nastínila v Závěru), byť si pro ně autorka svým zpracováním vytvořila dobrý základ.

Diplomová práce Renáty Švejcarové představuje nepochybně zajímavý příspěvek k dějinám sokolského hnutí v Čechách (a v jižních Čechách tím spíše), jímž autorka prokázala bezpečnou znalost problematiky i dobrou orientaci v archivním materiálu. Její práci rozhodně doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit stupněm **velmi dobře**.

V Praze dne 21. června 2009

Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.